

73 . Târgoviște | Comuna: Municipiul Târgoviște | Județ: Dâmbovița | Punct: Curtea Domnească din Târgoviște | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 65351.19

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Eneolitic, Eneolitic mijlociu, Epoca bronzului, Epoca bronzului târziu, Epoca romană

Tipuri sit: locuire, descoperire funerară, descoperire izolată, exploatare/carieră

Autori: Florin Gabriel Petrică, Mihai Năstase, Minodora Cârciumaru, Florin Grăjan, Adrian Ioniță

Instituții: Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Nr. autorizatie: 131

Data autorizatiei: 2022-10-27

Raport de cercetare arheologică de la Târgoviște, jud. Dâmbovița, str. Calea Domnească nr. 181, Punct: Curtea Domnească din Târgoviște

Raport

Cercetările arheologice din anul 2022 s-au desfășurat în Sectorul C[1] al incintei Curții domnești, noile investigații încadrându-se într-un raport de continuitate al precedentelor campanii din anii 2020 și 2021[2]. Cercetarea s-a desfășurat în spațiul cuprins între Biserica „Sf. Vineri” la est, Casa Bălașa la nord, zidul de incintă la sud și Casa Dionisie Lupu la sud-vest, după ce, în același areal, în anterioarele două campanii, au fost descoperite vestigiile unei locuințe medievale de zid, denumită L1C, din care păstrat doar pivnița (fig. 1 și 3). În campania anului 2022, s-a urmărit relevarea extremității de nord-vest a locuinței, singura latură rămasă neinvestigată, restul construcției, precum și alte complexe arheologice descoperite fiind cercetate în campaniile precedente. S-au trasat două secțiuni, S.4/2022 (7,00 x 1,50 m) și S.5/2022 (14 x 1,00 m) numerotate în asociere și continuitate cu secțiunile din campaniile anilor 2020-2021. Pentru relevarea unor situații, s-au mai deschis, în raport stratigrafic cu S.4, două casete, C1 (2,20 x 0,80 m) și C2 (2,20 x 1,50 m). S.4, orientată nord-est-sud-vest, paralelă cu latura de nord a S.3/2001 a fost trasată pentru a surprinde segmentul de nord-vest al locuinței medievale de zid, structură descoperită și cercetată în campaniile din 2020 și 2021 (fig. 2). În suprafața acestei secțiuni, a apărut, la adâncimea de - 0,15 m, fundația zidului de incintă (Z3) datat în secolul al XIX-lea, care a împărțit secțiunea în două părți distincte sub aspectul descoperirilor. În segmentul secțiunii de la est de zid, a apărut, la adâncimea de - 0,45 m, așa cum era de așteptat, zidul de nord-vest al clădirii medievale (Z1) care conturează și întregeste, astfel, planul construcției recent descoperite. Pentru relevarea colțului de nord-est al pivniței, s-a deschis Casetă 2 (C2). Zidul are o grosime de 0,60 m. Imediat sub Z3, a fost identificat un alt zid (Z2), de perioadă medievală, cu o fundație puțin adâncă, aflat în legătură cu locuința. Este situat la distanța de 1,75-1,80 m nord de zidul casei. Cel mai probabil, zidul este parte componentă a unei scări, dispusă pe latura scurtă a casei. Faptul că zidurile casei cu cele ale scării nu se țin între ele sugerează faptul că scara a fost adosată mai târziu. Fundația scării este alcătuită tot din bolovani de râu legați cu mortar. Zidul fundației are o lățime de 0,60 m, iar lățimea structurii respective este de circa 1,80 m. În partea de est a secțiunii, la adâncimea de circa -1,00 m a apărut un strat de pietriș, reprezentând un vechi nivel de călcare (NC I), probabil anterior casei de zid, succedat la cota de -0,75 m de un alt strat, mai recent, tot din pietriș (NC II), aparținând, probabil, nivelului inițial de funcționare a locuinței. În segmentul de vest al secțiunii, la cota de -1,00 m, în asociere cu nivelul de pietriș menționat mai sus (NC I), spre centrul secțiunii, a apărut amprenta unei gropi circulare, cu diametrul de 1,80 m. La partea superioară, la nivelul NC I, groapa era căpăcuită de o șapă de mortar. Groapa, în care s-au găsit numeroase fragmente ceramice databile în secolul al XV-lea, se adâncește până la cota de -2,10 m față de cota actuală de călcare și -1,20 m față de NC1, cu care este contemporană. Între Z1 (al pivniței) și Z2 (al scării) pământul este afânat. Adâncirea săpăturii a relevat faptul că atât fundația scării, cât și colțul de nord-est al casei medievale au fost fondate într-un nivel de umplutură adânc (foarte probabil o groapă). În această

umplutură au fost descoperite numeroase fragmente de ceramică de uz comun și smălțuită, cărbune, cenușă, pigmenți var, bolovani, fragmente de cărămidă uscată la soare, foarte friabilă. O precizare: Z1 și Z2 au fost demantelate de la același nivel (circa 0,45 m). La est de Z1, în interiorul beciului, la adâncimea de -0,75 m, a fost descoperit un fragment de capitel sculptat. În groapa circulară de la vest de zid s-a recoltat o cantitate mare de bolovani de dimensiuni medii, asemănători cu cei folosiți la construcția casei L1C. Tot din interior provin numeroase fragmente de ceramică de uz comun și smălțuită, oase de animale, inclusiv un astragal perforat (amuletă sau piesă de joc). În spațiul dintre zidul casei și cel al fundației scării au apărut, la adâncimea de -0,80 m, fragmente de mortar, un indiciu că anterior acestor construcții existau în zonă unul sau mai multe edificii de zidărie. Au mai fost descoperite, la cota de -1,00 m și fragmente de cahle precum și ceramică orientală. Din fundația scării nu s-au mai păstrat decât două asize de bolovani legați cu mortar, restul fiind demantelat, ca și locuința, până la cota de -0,45 m față de actualul nivel. Cota tălpii fundației scării este de -0,85 - 0,90 m față de cota actuală de călcare. Interesant este faptul că în fundația zidului scării, în locul unde aceasta se adosează zidului pivniței, s-au găsit două fragmente de ceramică, tipice pentru secolul al XV-lea. Acestea li se adaugă un fragment ceramic surprins în mortarul fundației zidului scării. S.5, orientată nord-vest – sud-est, a fost plasată între zidul de incintă și fundațiile „caselor slujitorilor”. Capătul de est al secțiunii se oprește în zidul de incintă din secolul al XIX-lea, ce taie în două curtea bisericii „Sf. Vineri”. Secțiunea a avut ca scop sondarea terenului în zona unde prezumtiv se închidea arcul de cerc format de un vechi șanț de apărare, surprins în anii 1976 și 1986 în zona porții brâncovenesti. Traseul acestui șanț a fost probat și prin cercetările geofizice din anii 2020-2021. Stratigrafie: S.5: profil sud – la partea superioară se află nivelul vegetal (0,20 m în capătul de est și 0,40 în cel de vest), a cărui cotă actuală a rezultat din restaurările anilor 1960-1970 și 2008-2010. În capătul de vest, la - 0,60 m se observă un strat de argilă roșcată, gros de 0,15 m, deus peste un nivel de pământ (gros de 0,30 m) ce are în componență oase, fragmente mici de ceramică, cărbune, care se pierde în solul steril, aflat la cota de -1,10 m. O secvență stratigrafică interesantă o întâlnim în carourile 4-8, unde, sub niveluri de umpleri și nivelări ale terenului, la adâncimea de - 0,70 - 0,80 m se află o lentilă de pământ lutos, cu grosime variabilă (între 3 și 8 cm). Aceasta coboară spre adâncimea de - 1,70 m, urmând o pantă lină în care sunt vizibile intervenții antropice. Între carourile 8-11, acest nivel, ce se aseamănă cu o lutuială, suprapune o lentilă de moloz, cu o grosime maximă de 0,10 m. Din dreptul caroului 9 se observă o adâncire a solului, realizată antropic până la cota de - 2,00 m. La baza acestui șanț, chiar deasupra sterilului (o argilă roșcată cu pietre și bolovani), pe o lungime de aproximativ 3,60 m, se observă un nivel consistent de arsură in-situ, gros de circa 6 cm. Deasupra nivelului de lutuială, pe alocuri, se văd (în caroul 7 în special), fragmente de cărămidă spartă. În această zonă situată la est, solul steril se află la adâncimea de -1,25 m. Diferența de nivel față de zona de la vest indică prezența unui șanț realizat antropic. În umplutura acestui șanț se găsesc poziționate, de la bază către partea superioară, niveluri de pământ, lentile de pietriș dispuse orizontal, pământ amestecat cu pietriș, pământ în combinație cu moloz și chiar un nivel unitar de moloz. Profilul de nord se prezintă în mod aproape identic cu cel sudic. Pentru relevarea întregului profil al șanțului este necesară prelungirea spre est a secțiunii. Rezultatele obținute în urma cercetării acestei suprafețe confirmă existența unui șanț, săpat foarte probabil într-o veche viroagă naturală a terenului. Acesta înconjură complexul casă-biserică, ipotetic aparținând unui complex boieresc urban, funcțional de la mijlocul secolului al XV-lea și până la sfârșitul secolului al XVI-lea. În vederea obținerii unor informații suplimentare, se dorește în campania anului 2023: - prelungirea spre est a S.4/2022, pentru a putea crea un front de cercetare mai amplu și astfel a obține elemente de datare mai clare a gropii în care s-a fundat colțul de nord-vest al L1C. - prelungirea spre est a S.5/2022 pentru a obține un profil complet al șanțului ce înconjură curtea bisericii Sf. Vineri.

Note

- Sectorul C include spațiul demarcat la vest de zidul brâncovenesc (cca. 1698), la sud și est de zidul de incintă (1596; 1645), la nord de zidul grajdurilor lui Dionisie Lupu (1802), incluzând Biserica Sfânta Vineri (sec. XV), Casa Bălașa (1656) și Casa Dionisie Lupu (1802). Curtea Domnească din Târgoviște a fost împărțită în patru mari sectoare de cercetare, codificate A, B, C, și D. A se vedea Constantinescu N., Ionescu C., Diaconescu P.-V., Rădulescu V., 2009, Târgoviște reședință voievodală (1400-1700). Cercetări arheologice (1961-1986), Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, p. 160-161.

- Petrică F. G., Cârciumaru M., Năstase M.-C. Ioniță A., 2021, Târgoviște, jud. Dâmbovița. Punct: Curtea Domnească din Târgoviște, Cronica Cercetărilor Arheologice din România, Campania 2020, a LV-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice, 29-31 oct. 2021, Sibiu, p. 278-285; Petrică F. G., Cârciumaru M., Năstase M.-C., Grăjdan F., Ioniță A., David C., 2022, Târgoviște, jud. Dâmbovița. Punct: Curtea Domnească din Târgoviște, Sector C, incinta bisericii „Sf. Vineri, Campania 2021, Cronica Cercetărilor Arheologice din România, Campania 2021, a LVI-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice, 26-28 mai, Oradea, p. 366-367; Cârciumaru M., Petrică F.G., 2022, În umbra puterii. O curte boierească din Târgoviștea secolelor XV-XVI, în: Simpozionul Artă și civilizație medievală (ediția XXVII) – Familii, reședințe și ctitorii boierești din Moldova și Țara Românească (secolele XV-XVII), Muzeul de Istorie Suceava, Suceava, 3-4 noiembrie 2022.

Informații suplimentare online

[Raportul 6945 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
